

Kerkorde in tweede lezing

Vastgesteld op 13 januari 2023

Disclaimer:

Dit is een voorlopige uitgave van de kerkorde voor de Nederlandse Gereformeerde Kerken met alleen de tekst van de kerkorde-artikelen. Later dit voorjaar volgt de uitgave met de verwijzingen naar de landelijke regelingen bij de desbetreffende artikelen. De tekst is vastgesteld door de LVGS 2022 onder het voorbehoud dat uit de verdere behandeling van de regelingen geen noodzaak tot tekstaanpassing van de kerkorde voortvloeit. Naar verwachting zal de LVGS in april 2023 de ingangsdatum van de nieuwe kerkorde bepalen, naar verwachting 1 mei 2023.

**Generale Synode van de Gereformeerde Kerken en
Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken
Zoetermeer 2022**

BIJ DE VASTSTELLING VAN DE KERKORDE

De Nederlandse Gereformeerde Kerken willen kerken zijn waar Jezus Christus centraal staat. Hij is onze levende Heer. Daarom bidden we dat de hereniging van GKv en NGK meer zal betekenen dan de heling van een breuk. We verlangen naar steeds meer leven in de kerken. Eén in gelovig ontzag voor God. Met eerbied voor zijn Woord. Gedreven door liefde voor Hem, voor elkaar. Verbonden met allen die Christus belijden, in Nederland en daarbuiten. Betrokken aanwezig in zijn wereld, als teken van zijn koninkrijk. Gevuld met hoop, want Hij belooft grote dingen. Met alle ruimte voor zijn Geest die ons verrast.

Dat Jezus Christus centraal staat moet merkbaar zijn in hoe we doen, wat we zeggen, waarover we besluiten. Kerken waar alles spreekt van genade: een open huis waar we elkaar zoeken bij het kruis. We verlangen ernaar dat de levende Heer ons verandert. Dat Hij ons leert om kerk te zijn in de mooie veelkleurigheid die Hij geeft. Hoe we dat concreet doen beschrijven we voor een deel in deze kerkorde. We bidden vooral dat de Geest zelf het schrijft in onze harten.

We kennen onze geschiedenis en onszelf. Eensgezind blijven bij wat Christus ons leert gaat niet vanzelf. We hebben de ander daarbij nodig. Als gereformeerde kerken vinden we de basis voor eenheid in wat we mee belijden met de kerken van de Reformatie. De gezamenlijke afspraken in deze kerkorde bieden structuur en geven bescherming in de onderlinge omgang. We beschrijven daarin wat we belangrijk vinden voor het functioneren van elke gemeente, en hoe we als kerken met elkaar omgaan en gezamenlijk dingen aanpakken, regionaal en ook landelijk. We beschermen zo het recht van zwakkeren en waarborgen de positie van werkers in de kerk. Hoe meer het erop aankomt recht te doen, hoe wezenlijker het is dat we hier samen één lijn in hebben.

Zo willen we deze kerkorde hanteren. In de dienstbare stijl van Jezus Christus. Als hulpmiddel bij het werken in Gods koninkrijk. Met dat gebed en in dat verlangen verbinden we ons vrijwillig aan deze kerkorde en met liefde aan elkaar.

*De Gereformeerde Kerken in Nederland (vrijgemaakt),
en de Nederlands Gereformeerde Kerken,
bijeën in de gezamenlijke vergadering van hun Generale Synode en Landelijke Vergadering,
bij het besluit tot vorming van de Nederlandse Gereformeerde Kerken per 1 mei 2023
en de vaststelling van de kerkorde voor dit herenigde kerkverband.*

KERKORDE

ten dienste van de toekomstige Nederlandse Gereformeerde Kerken

vastgesteld door de generale synode GKv en de Landelijke Vergadering NGK

in eerste lezing op 13 november 2021

en in tweede lezing op 13 januari 2023

A. DE KERKEN

A1 één in geloof

A1.1 De Nederlandse Gereformeerde Kerken bestaan dankzij Gods genade. Zijn Geest verbindt de kerken in één geloof: het geloof in Christus Jezus, Gods Zoon, als onze Heer.

A1.2 In elke plaatselijke kerk deelt en viert de gemeente dit geloof, in de verwachting van Gods koninkrijk.

A2 Bijbel en belijdenis

A2.1 De kerken leven gehoorzaam uit het Woord van God dat op schrift is gesteld in de Bijbel.

A2.2 Zij aanvaarden met de algemene christelijke kerk de Apostolische Geloofsbelijdenis, de geloofsbelijdenis van Nicea en de geloofsbelijdenis van Athanasius als oecumenisch belijden van het geloof in de drie-ene God.

A2.3 Zij aanvaarden met andere kerken van de Reformatie de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels als basis voor hun eenheid, om daarop gezamenlijk voort te bouwen.

A2.4 De ambtsdragers houden zich in hun ambtsdienst aan de leer van de Bijbel zoals die is beschreven in de hiervoor genoemde belijdenisgeschriften. Zij beloven dit bij hun bevestiging.

A2.5 Wie bevoegdheid ontvangt om in de kerken het Woord van God te verkondigen, betuigt zijn trouw aan het kerkelijk belijden door ondertekening van het verbindingsformulier.

A2.6 Een geschil over het belijden wordt beoordeeld vanuit de Bijbel.

A3 de kerkorde

A3.1 De kerken hanteren een gezamenlijke kerkorde, die de onderlinge omgang en het recht in de kerken beschrijft.

A3.2 Waar nodig wordt de kerkorde uitgewerkt in landelijke regelingen.

A3.3 De kerkorde en de landelijke regelingen worden door de synode vastgesteld en zo nodig door haar gewijzigd.

Waar de kerkorde of een landelijke regeling iemand aanduidt met 'hij', 'hem' of 'zijn' kan ook 'zij' of 'haar' worden gelezen.

B. DE AMBTEN

B1 drie ambten

- B1.1 De kerken kennen de ambten van predikant, ouderling en diaken.
- B1.2 De ambtsdragers hebben de taak en de bevoegdheid om namens Christus de gemeente voor te gaan.
- B1.3 De relatie tussen de ambtsdragers is collegiaal: de één heeft geen zeggenschap over de ander.
- B1.4 Voor het dienen in een van de ambten is een ordelijke roeping nodig.

B2 de kerkenraad

- B2.1 In elke kerk is een kerkenraad die gevormd wordt door de predikanten en de ouderlingen, al dan niet met de diakenen.
- B2.2 De kerkenraad kan andere gemeenteleden betrekken bij de uitvoering van zijn taken.
- B2.3 In alle gevallen legt de kerkenraad de onderscheiden verantwoordelijkheden en bevoegdheden vast in de plaatselijke regeling.

B3 ambt van predikant

- B3.1 De predikant verkondigt het Woord van God en bedient de sacramenten van doop en avondmaal.
- B3.2 De predikant is voor deze taken bevoegd in alle Nederlandse Gereformeerde Kerken.
- B3.3 De predikant draagt bij aan de opbouw van de gemeente en beschermt haar tegen vervalsing van het evangelie.
- B3.4 De predikant steunt de ouderlingen en diakenen in hun taak.

B4 roeping van een predikant

- B4.1 De roeping van een predikant vindt plaats door de kerkenraad, met medewerking van de gemeente.
- B4.2 Beroepbaar is wie door een regionale vergadering met medewerking van de daartoe ingestelde landelijke commissie beroepbaar is gesteld of reeds in een van de kerken dient als predikant.
- B4.3 De roeping wordt door de kerkenraad uitgebracht via een roepingsbrief. Wanneer de predikant de roeping aanvaardt, bevestigt hij dit via een aanvaardingsbrief.
- B4.4 Na aanvaarding behoeft de roeping de goedkeuring van de regionale vergadering. Betreft het iemand die voorheen geen predikant was, dan voert de regionale vergadering met hem een toelatend gesprek.
- B4.5 Wanneer een predikant wordt geroepen voor een bepaalde tijd of in deeltijd, ziet de regionale vergadering erop toe dat de kerkenraad een regeling treft die zowel de predikant als de gemeente recht doet.
- B4.6 Nadat de bewilling van de gemeente is verkregen vindt de bevestiging plaats in een kerkdienst.

B5 opleiding voor predikanten

- B5.1 De kerken onderhouden voor hun predikanten een academische theologische opleiding.
- B5.2 Wie wenst beroepbaar te worden gesteld als predikant, dient de theologische opleiding van de kerken te hebben afgerond. De landelijke regeling voorziet in bijzondere situaties.
- B5.3 De kerken stimuleren het verlangen om predikant te worden. Zo nodig bieden ze tijdens de opleiding financiële steun.

B6 rechtspositie predikant

- B6.1 De rechtspositie van de predikant wordt bepaald door het kerkelijk recht. Hij heeft geen arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.
- B6.2 De plaatselijke kerk is verantwoordelijk voor het levensonderhoud van de predikant en zijn gezin.
- B6.3 De kerk is eveneens verantwoordelijk voor een voorziening die levensonderhoud biedt aan de predikant bij arbeidsongeschiktheid of ouderdom, en in geval van zijn overlijden aan eventuele nabestaanden.

B7 predikant met een bijzondere taak

- B7.1 Een predikant kan een bijzondere taak aanvaarden in dienst van de kerken of van een niet-kerkelijke instelling.
- B7.2 De daartoe ingestelde landelijke commissie beoordeelt of de bijzondere taak past bij het ambt van predikant, en ziet toe op de regeling van zijn rechtspositie.
- B7.3 Ook in geval van een bijzondere taak is de predikant verbonden aan een kerk waarvan de kerkenraad het toezicht houdt op zijn ambtsdienst.

B8 bijzondere preekbevoegdheid

- B8.1 De regionale vergadering kan met medewerking van de daartoe ingestelde landelijke commissie aan niet-predikanten bevoegdheid verlenen om in de kerken het Woord van God te verkondigen.
- B8.2 In een missionaire situatie kan de kerkenraad aan een kerkelijk werker die bevoegd is om het Woord van God te verkondigen, de bevoegdheid verlenen om ook de sacramenten te bedienen.

B9 emeritaat

- B9.1 De kerkenraad verleent een predikant emeritaat wanneer deze de daarvoor in de samenleving gangbare leeftijd bereikt of blijvend arbeidsongeschikt raakt.
- B9.2 Bij emeritering wordt de predikant vrijgesteld van zijn taak maar behoudt hij zijn bevoegdheid.
- B9.3 De kerkenraad verleent het emeritaat met medewerking van de daartoe ingestelde landelijke commissie en onder goedkeuring van de regionale vergadering.
- B9.4 De kerkenraad houdt het toezicht op de ambtsdienst van de emeritus-predikant.

B10 ontheffing predikant

- B10.1 Een predikant kan ontheffing vragen uit zijn ambt.
- B10.2 Bij ontheffing verliest de predikant zijn taak en bevoegdheid.
- B10.3 De kerkenraad verleent de ontheffing met medewerking van de daartoe ingestelde landelijke commissie en onder goedkeuring van de regionale vergadering.

B11 non-actiefstelling predikant

- B11.1 Bij dringende noodzaak kan de kerkenraad als tijdelijke ordemaatregel besluiten tot gehele of gedeeltelijke non-actiefstelling van de predikant.
- B11.2 Het besluit van de kerkenraad tot non-actiefstelling behoeft de medewerking van de daartoe ingestelde landelijke commissie.

B12 losmaking predikant

- B12.1 Wanneer de kerkenraad oordeelt dat er gewichtige redenen zijn waarom de predikant de gemeente niet meer kan dienen, kan hij hem losmaken van de plaatselijke kerk.
- B12.2 Ook wanneer een predikant voor een bepaalde tijd was geroepen en geen nieuwe roeping ontving, gaat de kerkenraad over tot losmaking.
- B12.3 Het besluit van de kerkenraad tot losmaking behoeft de medewerking van de daartoe ingestelde landelijke commissie en de goedkeuring van de regionale vergadering.
- B12.4 Wanneer de predikant dit wenst en de landelijke commissie hierover positief oordeelt, blijft de predikant na losmaking beroepbaar gedurende een door de regionale vergadering vast te stellen termijn.
- B12.5 Een losgemaakte predikant die beroepbaar blijft, behoudt zijn bevoegdheid. De regionale vergadering wijst een kerkenraad aan die het toezicht houdt.
- B12.6 Wanneer de predikant bij losmaking niet beroepbaar blijft of binnen de vastgestelde termijn geen nieuwe roeping ontvangt, verklaart de kerkenraad die op dat moment het toezicht houdt, onder goedkeuring van de regionale vergadering, zijn ambt voor beëindigd en verliest de predikant zijn bevoegdheid.

B13 schorsing en afzetting predikant

- B13.1 De kerkenraad schorst een predikant die een openbare of in ander opzicht ernstige zonde begaat, zijn ambt verwaarloost of misbruikt, in strijd handelt met het verbindingsformulier of de ambtelijke waarschuwingen negeert.
- B13.2 Een schorsing betreft zowel de bevoegdheid van de predikant in de plaatselijke kerk als zijn bevoegdheid in het kerkverband.
- B13.3 Het besluit van de kerkenraad tot schorsing behoeft de medewerking van de daartoe ingestelde landelijke commissie.
- B13.4 Een schorsing geldt voor een termijn van ten hoogste vier maanden. Indien nodig kan deze termijn met medewerking van de landelijke commissie eenmaal worden verlengd.
- B13.5 De kerkenraad beoordeelt met medewerking van de landelijke commissie of na de schorsing afzetting moet volgen. Het besluit van de kerkenraad tot afzetting behoeft de goedkeuring van de regionale vergadering.
- B13.6 Bij afzetting verliest de predikant zijn ambt en daarmee zijn bevoegdheid.

B14 ambt van ouderling

- B14.1 De ouderlingen geven leiding aan de opbouw van de gemeente als lichaam van Christus.
- B14.2 De ouderlingen zijn verantwoordelijk voor het kerkelijk toezicht op de leden van de gemeente. Zij zoeken hen op en moedigen hen aan tot een leven met de Heer.
- B14.3 De ouderlingen zien toe op de ambtsdienst van elke ambtsdrager. In het bijzonder waken zij over de verkondiging van het Woord van God en de bediening van de sacramenten. Ook zien zij toe op de overige werkers in de kerk.
- B14.4 De ouderlingen kunnen taken onderling verdelen. Ook kunnen zij zich laten bijstaan door andere gemeenteleden of door een kerkelijk werker.

B15 ambt van diaken

- B15.1 De diakenen stimuleren de gemeente om, gedreven door Gods liefde voor de wereld, goed te doen aan alle mensen.
- B15.2 De diakenen geven zorg aan de leden van de gemeente die in hun leven moeite ervaren. Ze bieden hun troost en praktische ondersteuning.

B16 roeping van ouderlingen en diakenen

- B16.1 De roeping van ouderlingen en diakenen vindt plaats door de kerkenraad, met medewerking van de gemeente.
- B16.2 De kerkenraad vraagt de gemeente om belijdende leden voor te dragen die kunnen dienen als ouderling of diaken. De plaatselijke regeling kan nadere voorwaarden stellen.
- B16.3 De kerkenraad beoordeelt de geschiktheid van de voorgedragen kandidaten. Wanneer er meer geschikte kandidaten zijn dan benodigd, laat de kerkenraad de belijdende leden van de gemeente kiezen.
- B16.4 Nadat de bewilliging van de gemeente is verkregen vindt de bevestiging plaats in een kerkdienst.
- B16.5 De kerkenraad roept ouderlingen en diakenen voor een bepaald aantal jaren. Als regel treedt elk jaar een evenredig deel van hen af.

B17 ontheffing ouderling of diaken

- B17.1 Wie geroepen wordt tot of bevestigd is in het ambt van ouderling of diaken, kan ontheffing vragen.
- B17.2 Wanneer de kerkenraad ontheffing verleent, maakt hij dit aan de gemeente bekend.

B18 schorsing en afzetting ouderling of diaken

- B18.1 De kerkenraad schorst een ouderling of diaken die een openbare of in ander opzicht ernstige zonde begaat, zijn ambt verwaarloost of misbruikt of de ambtelijke waarschuwingen negeert.
- B18.2 Het besluit van de kerkenraad tot schorsing behoeft de medewerking van de daartoe ingestelde landelijke commissie.

- B18.3 Een schorsing geldt voor een termijn van ten hoogste vier maanden. Indien nodig kan deze termijn met medewerking van de landelijke commissie eenmaal worden verlengd.
- B18.4 De kerkenraad beoordeelt of na de schorsing afzetting moet volgen. Het besluit van de kerkenraad tot afzetting behoeft de goedkeuring van de regionale vergadering.

B19 vervanging

- B19.1 Wanneer een kerk geen predikant heeft, nodigt de kerkenraad andere predikanten of preekbevoegden uit om in de kerkdiensten voor te gaan.
- B19.2 Bij afwezigheid van een predikant kan de kerkenraad een ouderling machtigen om het avondmaal te bedienen.
- B19.3 Wanneer een kerk geen diakenen heeft, behartigen de ouderlingen hun taak.
- B19.4 Wanneer een kerk minder dan twee ouderlingen heeft, besluit de regionale vergadering over de gevolgen.

B20 kerkelijk werker

- B20.1 De kerkenraad kan een kerkelijk werker benoemen om naast de ambtsdragers taken in de gemeente uit te voeren.
- B20.2 De kerkenraad houdt zich voor profiel, taken en positie van de kerkelijk werker aan de landelijke regeling.

B21 integer handelen

- B21.1 De ambtsdragers en overige werkers in de kerk handelen in overeenstemming met de gedragscode die op hen van toepassing is.
- B21.2 Wanneer iemand zich beklagt over seksueel misbruik door een ambtsdrager of andere werker in een kerkelijke relatie, kan de klager een uitspraak vragen van de daarvoor aangewezen klachtencommissie. De betrokken ambtsdrager of andere werker verleent volle medewerking.

C. DE GEMEENTE

C1 kerkdiensten

- C1.1 Iedere zondag roept de kerkenraad de gemeente samen in openbare kerkdiensten. Met liederen, gebeden en gaven verschijnt ze voor God.
- C1.2 In de kerkdiensten wordt het Woord van God verkondigd en worden de sacramenten van doop en avondmaal bediend.
- C1.3 Ook op andere dagen kan de kerkenraad de gemeente samenroepen voor een kerkdienst, zoals op christelijke feestdagen of bij bijzondere gelegenheden.

C2 gemeentelieven

- C2.1 De leden van de gemeente ontmoeten elkaar naast de kerkdienst in andere verbanden, om elkaar op te bouwen in het geloof.
- C2.2 De gemeente zoekt in woord en daad wie God niet kennen of van Hem vervreemd zijn, om ook hen voor Christus te winnen.
- C2.3 De gemeente ondersteunt missionaire activiteiten in binnen- en buitenland door gebeden, gaven en betrokkenheid.

C3 samenstelling van de gemeente

- C3.1 Tot de gemeente behoren belijdende leden, doopleden, en wie op andere wijze met haar verbonden zijn.
- C3.2 Belijdende leden zijn gedoopt en hebben openbare geloofsbelijdenis gedaan.
- C3.3 Doopleden hebben als kind de doop ontvangen maar hebben nog geen openbare geloofsbelijdenis gedaan.

C4 bediening van de doop

- C4.1 De jonge kinderen van belijdende leden ontvangen de heilige doop in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Daarbij beloven de ouders hun kinderen te onderwijzen in de christelijke leer en hen op te voeden tot een leven met God.
- C4.2 Wie niet als kind is gedoopt, ontvangt de doop nadat hij openbare belijdenis van zijn geloof heeft gedaan.
- C4.3 De kerken erkennen de christelijke doop die elders op ordelijke wijze is bediend.

C5 openbare geloofsbelijdenis

- C5.1 De kerkenraad bevordert dat elke gedoopte toegroeit naar openbare belijdenis van zijn geloof. De kerkenraad biedt daartoe kerkelijk onderwijs aan.
- C5.2 Voor het doen van openbare geloofsbelijdenis is toelating door de kerkenraad en bewilliging van de gemeente nodig.

C6 viering van het avondmaal

- C6.1 De gemeente viert regelmatig het avondmaal dat door Christus is ingesteld.
- C6.2 De kerkenraad besluit wie worden uitgenodigd om aan het avondmaal deel te nemen.

C7 huwelijksbevestiging

- C7.1 De kerkenraad bevordert dat leden van de gemeente die zich als man en vrouw aan elkaar willen verbinden, een burgerlijk huwelijk aangaan en dat kerkelijk laten bevestigen.
- C7.2 De huwelijksbevestiging vindt plaats in een kerkdienst en behoeft de bewilliging van de gemeente.
- C7.3 In bijzondere situaties beslist de kerkenraad.

C8 liturgische formulieren

- C8.1 De landelijke regeling biedt formulieren voor de liturgische handelingen in de kerkdienst.
- C8.2 Een voorganger mag de daarin beschreven vragen en beloften alleen aanpassen met goedkeuring van de kerkenraad en met instemming van de betrokkenen.

C9 kerkelijke registratie

- C9.1 De kerkenraad draagt zorg voor een goede registratie van wie tot de gemeente behoren.
- C9.2 De geregistreerde gegevens worden zorgvuldig beheerd en alleen gebruikt voor kerkelijke doeleinden.

C10 verhuizing

- C10.1 Gemeenteleden die verhuizen, ontvangen op hun verzoek en na bekendmaking aan de gemeente een schriftelijke aanbeveling voor de kerkenraad van de gemeente waarheen zij vertrekken.
- C10.2 Wie uit een zusterkerk bij de gemeente binnenkomt, wordt door de kerkenraad op basis van de aanbeveling als lid aanvaard en bij de gemeente geïntroduceerd.
- C10.3 Wie goede redenen heeft om met beide gemeentes verbonden te blijven, kan in een van beide gemeentes als gastlid worden aanvaard.
- C10.4 Over de toelating in andere gevallen beslist de kerkenraad.

C11 onttrekking

- C11.1 Wanneer iemand aangeeft niet langer tot de gemeente te willen behoren, zich zonder kennisgeving bij een andere kerkgemeenschap aansluit of bij verhuizing naar elders geen aanbeveling aanvraagt, en daar ondanks inspanningen van de kerkenraad en de gemeente bij blijft, berust de kerkenraad hierin en maakt hij de beëindiging van het lidmaatschap aan de gemeente bekend.
- C11.2 Wanneer iemand lange tijd elk contact met de ouderlingen onmogelijk maakt, kan de kerkenraad na bewilliging van de gemeente zijn lidmaatschap voor beëindigd verklaren.

C12 financiële bijdragen

- C12.1 De gemeenteleden dragen naar vermogen bij aan de financiële instandhouding van de kerk.
- C12.2 De kerkenraad legt jaarlijks aan de gemeente verantwoording af over zijn financieel beleid en beheer.
- C12.3 De kerkenraad draagt zorg voor een deugdelijke financiële administratie en voor een adequate periodieke controle daarvan.

D. HET TOEZICHT

D1 karakter en doel

- D1.1 Het kerkelijk toezicht heeft als doel om de leden van de gemeente en de gemeente als geheel te bewaren bij Christus als Heer.
- D1.2 De kerk geeft bijzondere zorg aan leden van de gemeente die door hun opvattingen of levensstijl ernstig tekort doen aan de eer van God en daarmee hun eigen behoud en het heil van de gemeente in gevaar brengen.

D2 onderling toezicht

- D2.1 De leden van de gemeente steunen elkaar in de strijd van het geloof. Zij bemoedigen elkaar en waarschuwen elkaar liefdevol, overeenkomstig het onderwijs van Christus in Matteüs 18.
- D2.2 Weigert iemand gehoor te geven, dan wordt een ouderling te hulp gevraagd.

D3 ambtelijke aansporing en waarschuwing

- D3.1 De ouderlingen sporen de leden van de gemeente aan tot een heilig leven.
- D3.2 De ouderlingen waarschuwen wie in zonde leven en roepen hen op om zich tegenover het Woord van God te verantwoorden.
- D3.3 Weigert iemand aan de ouderling gehoor te geven, dan wordt de kerkenraad ingelicht.

D4 overtuigingen verdragen

- D4.1 Wanneer iemand opvattingen heeft die afwijken van de Bijbelse leer, kan de kerkenraad hem in zijn overtuiging verdragen als hij bereid is om zich uit de Bijbel te laten onderwijzen en zich houdt aan eventuele aanwijzingen van de kerkenraad.

D5 optreden van de kerkenraad

- D5.1 Wanneer blijkt dat iemand vasthoudt aan de zonde of weigert om zich te verantwoorden, kan de kerkenraad besluiten om de gemeente te informeren of om de betrokkene de deelname aan het avondmaal te ontzeggen.
- D5.2 Als uiterste maatregel kan de kerkenraad overgaan tot buitensluiting uit de gemeente.

D6 informeren van de gemeente

- D6.1 Voor het informeren van de gemeente is de goedkeuring vereist van een door de regionale vergadering in te stellen commissie. De commissie geeft de betrokkene gelegenheid om zich te verantwoorden.
- D6.2 Aan de gemeente worden de naam van de betrokkene en de aard van zijn zonde bekend gemaakt, met de oproep om voor hem te bidden en hem aan te sporen tot bekering. De kerkenraad kan deze oproep herhalen.
- D6.3 Wanneer de betrokkene gehoor geeft en zich bekeert, maakt de kerkenraad dat eveneens aan de gemeente bekend.

D7 ontzegging van het avondmaal

- D7.1 De kerkenraad kan iemand de deelname aan het avondmaal ontzeggen voor een termijn van ten hoogste twaalf maanden. Daarna beoordeelt de kerkenraad de situatie opnieuw.
- D7.2 Zolang iemand de deelname aan het avondmaal is ontzegd, mag hij evenmin zijn kinderen laten dopen of deelnemen aan het kiezen van ambtsdragers.

D8 buitensluiting

- D8.1 Wanneer iemand ondanks inspanningen van de kerkenraad en de gemeente zich blijvend onverschillig of zelfs vijandig toont tegenover het evangelie, sluit de kerkenraad hem buiten de gemeente.

- D8.2 Het besluit van de kerkenraad tot buitensluiting behoeft de goedkeuring van een door de regionale vergadering in te stellen commissie. De commissie geeft de betrokkene gelegenheid om zich te verantwoorden.
- D8.3 Nadat de bewilliging van de gemeente is verkregen vindt de buitensluiting plaats in een kerkdienst.

D9 terugkeer

- D9.1 Wanneer iemand zich na buitensluiting bekeert, neemt de kerkenraad hem na bewilliging van de gemeente weer op in de gemeente.
- D9.2 Betreft het een dooplid, dan kan hij alleen terugkeren in de weg van openbare belijdenis van zijn geloof.

E. KERKELIJK SAMENLEVEN

E1 kerkverband

- E1.1 De Nederlandse Gereformeerde Kerken ontmoeten elkaar in regionale vergaderingen en landelijk in de synode.
- E1.2 In deze vergaderingen heersen de kerken niet over elkaar maar zoeken zij de eenheid die van Christus is.
- E1.3 Wie naar een regionale vergadering of de synode worden afgevaardigd, zijn bevoegd om namens de kerken te handelen. Ze zijn alleen gebonden aan de Bijbel, de belijdenis van de kerken en het kerkelijk recht. Wel houden ze rekening met wat er in de kerken leeft.

E2 regionale vergadering

- E2.1 De kerken in een regio komen ten minste drie keer per jaar in vergadering bijeen.
- E2.2 Elke kerk zendt twee afgevaardigden, bij voorkeur een predikant en een ouderling of diaken.
- E2.3 In de regionale vergadering ontmoeten de kerken elkaar voor onderlinge steun en advies en zien zij op elkaar toe.

E3 kerkvisitatie

- E3.1 De regionale vergadering benoemt een commissie van visitatoren die regelmatig alle kerken in de regio bezoekt.
- E3.2 De visitatoren spreken met de plaatselijke ambtsdragers over hun functioneren, de opbouw van de gemeente en de vrede tussen de kerken.
- E3.3 De kerkenraad geeft ook andere leden van de gemeente gelegenheid om met de visitatoren te spreken.
- E3.4 Desgevraagd bieden de visitatoren hulp bij moeiten of conflicten in een gemeente.

E4 kerkplanting

- E4.1 De regionale vergadering steunt de vorming van nieuwe gemeentes. Indien nodig kan de regionale vergadering een kerk aanwijzen die leiding neemt en toezicht houdt.
- E4.2 Het besluit van een kerkenraad tot nieuwe instituering, splitsing, opheffing, of samenvoeging met een andere kerk, behoeft de bewilliging van de gemeente en de goedkeuring van de regionale vergadering.

E5 synode

- E5.1 De kerken komen eens in de drie jaar samen in de synode.
- E5.2 Elke regionale vergadering zendt twee afgevaardigden.
- E5.3 De synode is bevoegd om de zaken te behandelen die de kerken gemeenschappelijk aangaan of die de kerkorde daarvoor aanwijst.

E6 voorstellen voor de synode

- E6.1 Een kerkenraad of regionale vergadering is bevoegd om aan de synode voorstellen te doen betreffende zaken die al eerder door een synode zijn behandeld. Indien van toepassing raadpleegt de kerkenraad of regionale vergadering vooraf de landelijke commissie die voor de betrokken zaak is ingesteld.
- E6.2 Voorstellen betreffende een nieuwe zaak kunnen door een regionale vergadering of door ten minste zeven kerken worden gedaan.
- E6.3 Een individueel persoon kan reageren op een besluit van de synode dat hem persoonlijk aangaat.
- E6.4 Een landelijke commissie is bevoegd om aan de synode voorstellen te doen betreffende de zaken waarvoor zij is ingesteld.

E7 nadere organisatie

- E7.1 De regionale vergaderingen en de synode kunnen commissies benoemen die uitvoering geven aan haar beleid en nieuwe besluitvorming voorbereiden.
- E7.2 Een regionale vergadering of de synode kan voor een bepaalde taak een kerkelijke instelling in het leven roepen.
- E7.3 De kerken ondersteunen elkaar zo nodig ook in financiële zin.

E8 andere kerken in Nederland

- E8.1 De kerken zoeken plaatselijk, regionaal en landelijk contact en waar mogelijk eenheid met andere kerken in Nederland.
- E8.2 Wanneer kerken uit verschillende kerkverbanden plaatselijk één samenwerkingsgemeente willen vormen, is de bewilliging van de gemeente en de goedkeuring van de regionale vergadering nodig. De gezamenlijke kerkenraden leggen in de plaatselijke regeling vast welk recht van toepassing zal zijn.
- E8.3 Een regionale vergadering kan een verwantschapsrelatie aangaan met een plaatselijke kerk waarmee bijzondere banden bestaan, maar waarmee volledige kerkelijke eenheid niet mogelijk blijkt. De invulling van de relatie wordt met medewerking van de daartoe ingestelde landelijke commissie vastgelegd in een gezamenlijke overeenkomst.
- E8.4 Met een gemeenschap van kerken waarmee bijzondere banden bestaan maar waarmee nog geen kerkelijke eenheid mogelijk is, kan de synode een verwantschapsrelatie aangaan.

E9 kerken buiten Nederland

- E9.1 De kerken onderhouden contact met kerken van gereformeerd belijden in het buitenland. Zij respecteren daarbij de eigen historie en context van elke kerk.
- E9.2 Het contact is gericht op geestelijke ontmoeting en wederzijdse bemoediging en hulp.
- E9.3 Met kerken waarmee bijzondere banden bestaan kan de synode een verwantschapsrelatie aangaan.
- E9.4 Waar kerken de gelegenheid krijgen om elders in de wereld het evangelie te verkondigen, gebeurt dat zo veel mogelijk in samenwerking met reeds aanwezige kerken.

F. BESLUITEN EN BEZWAREN

F1 besluitvorming

- F1.1 De kerkenraden, de regionale vergaderingen en de synode zoeken in hun handelen en besluiten de christelijke vrede.
- F1.2 Deze kerkelijke vergaderingen streven naar overeenstemming. Is er geen overeenstemming mogelijk, dan wordt een besluit bij meerderheid van stemmen genomen.
- F1.3 Buiten beraadslaging en buiten stemming blijft ieder die persoonlijk belanghebbende is bij een te nemen besluit.
- F1.4 De kerkelijke vergaderingen voorzien in zorgvuldige vastlegging, communicatie en archivering van hun besluiten.

F2 geen dwang

- F2.1 De uitvoering van een besluit kan niet van iemand worden verlangd als dit hem voor zijn geweten in strijd brengt met het Woord van God.
- F2.2 Wanneer een kerkenraad van oordeel is dat een besluit van de synode in strijd is met het Woord van God of met het kerkelijk recht of schadelijk is voor de opbouw van de gemeente, en de kerkenraad het voornemen heeft om het besluit niet uit te voeren, verantwoordt hij zich in de regionale vergadering.

F3 raadpleging en bewilliging

- F3.1 De kerkenraad raadpleegt de gemeente over de hoofdzaken van zijn beleid en voor besluiten met verstrekkende gevolgen.
- F3.2 Wanneer een besluit de bewilliging van de gemeente behoeft, maakt de kerkenraad op twee achtereenvolgende zondagen dit besluit aan de gemeente bekend. De bewilliging is verkregen wanneer binnen veertien dagen na de eerste bekendmaking geen gegrond bezwaar wordt ingebracht.

F4 ruimte voor bezwaar

- F4.1 Een gemeentelid of iemand die persoonlijk belanghebbende is, kan bezwaar indienen tegen een besluit dat de kerkenraad heeft bekendgemaakt. De kerkenraad reageert zo spoedig mogelijk.
- F4.2 Een kerkenraad of iemand die persoonlijk belanghebbende is, kan bezwaar indienen tegen een besluit van de regionale vergadering.
- F4.3 Wil de indiener het recht behouden tot het indienen van beroep, dan dient hij zijn bezwaar schriftelijk in, binnen zes weken na de bekendmaking van het besluit. De kerkenraad of regionale vergadering neemt een beslissing op het bezwaar en zendt die schriftelijk toe.
- F4.4 Het indienen van bezwaar heeft geen opschortende werking. Op een verzoek tot opschorting beslist de kerkenraad of regionale vergadering zo spoedig mogelijk.

F5 beroep

- F5.1 Een gemeentelid of iemand die persoonlijk belanghebbende is, kan binnen zes weken na de verzending door de kerkenraad van de beslissing op het bezwaar beroep instellen bij het daartoe ingestelde landelijke college.
- F5.2 Een kerkenraad of iemand die persoonlijk belanghebbende is, kan binnen zes weken na de verzending door de regionale vergadering van de beslissing op het bezwaar beroep instellen bij het landelijke college.
- F5.3 Het instellen van beroep heeft geen opschortende werking. Het college kan op verzoek een voorlopige voorziening treffen.
- F5.4 Het college verklaart het beroep gegrond wanneer de beslissing op bezwaar in strijd is met het Woord van God of met het kerkelijk recht, wanneer ze schadelijk is voor de opbouw van de gemeente, of wanneer ze de indiener van het beroep onrecht doet of onredelijke schade toebrengt.
- F5.5 Indien nodig kan het college een vervangende voorziening treffen of een financiële vergoeding toekennen.

F6 hoger beroep

- F6.1 Wanneer een van de bij de uitspraak van het college betrokken partijen niet kan berusten in de uitspraak van het college, kan hij hoger beroep instellen bij de synode.
- F6.2 Het hoger beroep wordt schriftelijk ingesteld binnen zes weken na verzending van de uitspraak van het college.
- F6.3 Het instellen van hoger beroep heeft geen opschortende werking. Het moderamen van de laatst bijeengekomen synode kan op verzoek een voorlopige voorziening treffen.
- F6.4 De synode verklaart het hoger beroep gegrond wanneer de uitspraak van het college in strijd is met het Woord van God of met het kerkelijk recht, wanneer ze schadelijk is voor de opbouw van de gemeente, of wanneer ze de indiener van het hoger beroep onrecht doet of onredelijke schade toebrengt.
- F6.5 Indien nodig kan de synode een vervangende voorziening treffen of een financiële vergoeding toekennen.

F7 herziening

- F7.1 Wanneer na de uitspraak van het college of na de uitspraak van de synode nieuwe feiten bekend worden die dateren van vóór de uitspraak en deze beslissend hadden kunnen beïnvloeden, kan elk van de betrokken partijen de synode verzoeken om de uitspraak te herzien.

G. EXTERN RECHT

G1 kerk en overheid

- G1.1 De kerken streven door overleg en correspondentie naar een goede verstandhouding met de overheid, die in dienst van God haar gezag uitoefent in de samenleving.
- G1.2 Het eigen kerkelijk recht, dat tot uitdrukking komt in de kerkorde alsook in plaatselijke, regionale en landelijke kerkelijke regelingen en besluiten, vormt het statuut van de kerken in de zin van de Nederlandse wetgeving.
- G1.3 Ook wanneer een van de kerken zich buiten Nederlands grondgebied bevindt, is in haar relatie tot de andere kerken Nederlands recht en het statuut van de Nederlandse Gereformeerde Kerken van toepassing, tenzij anders geregeld.

G2 rechtspersoonlijkheid

- G2.1 Overeenkomstig Nederlands recht komt rechtspersoonlijkheid toe aan de plaatselijke kerken, de regionale vergaderingen waarin de kerken zijn verenigd, en de gezamenlijke Nederlandse Gereformeerde Kerken.
- G2.2 Een kerkelijke instelling als bedoeld in artikel E7.2, bezit als zelfstandig onderdeel van de gezamenlijke kerken eveneens rechtspersoonlijkheid overeenkomstig Nederlands recht.

G3 vertegenwoordiging

- G3.1 Ten behoeve van het burgerlijk rechtsverkeer worden een kerk, een regionale vergadering of de gezamenlijke Nederlandse Gereformeerde Kerken in en buiten rechte vertegenwoordigd door een commissie van ten minste twee personen die daartoe door de kerkenraad, regionale vergadering of synode bij instructie of bij schriftelijk besluit is aangewezen en gevolmachtigd.